

Organizmanın, çevresindeki uyarıcıları duyu organları vasıtasıyla alıp beyne iletmesi sürecine **duyum** denir. Duyumlar organizmanın iç ve dış çevresinden gelen uyarıcılardan oluşur. Açlık, susuzluk vb. uyarıcılar iç çevreden; beş duyu organına ulaşan ışık, ses, vb. ise dış çevreden gelen uyarıcılardır.

Örneğin okuduğumuz kitapta dış uyarıcı olarak gördüğümüz yazılar ışık marifetiyle görsel öğeler olarak görme organımızla bağlantılı sinirler vasıtasıyla beyne iletilir. İletilen veriler ham hâlde duyumları oluşturur.

Bu duyumların beyinde işlenip anlamlandırılması ve yorumlanması süreci de algıyı oluşturur. Duyumun oluşması için uyarıcıların duyum eşiğini geçmesi gerekir. Bu uyarıcıları alacak sağlıklı duyu organının varlığına, uyarıcıları iletecek ortama, sağlıklı sinir sistemi ve beyne sahip olmak gerekmektedir.

Görselde karikatürize edilen ifade duyumların algıya dönüşmediği bir şaşkınlık hâlidir. Duyumların fiziksel uyarıcılardan oluştuğu bilinmektedir. Ancak gerçekliği dış dünyada olmamasına rağmen zihnimizde oluşan mitolojik öykülere dair veya geometriye ait kavramların algılanabildiği açıktır. Öyleyse duyum olmadan algının oluşmayacağı düşüncesi

Bu PDF içerik konuanlatimi.net sitesine aittir ve farklı bir web sitesinde tıklanabilir kaynak link verilmeden paylaşılması / görüntülenmesi yasaktır.

tartışılır hâle gelmektedir. Bu istisnai duruma rağmen fiziksel uyarıcılardan oluşan duyumların varlığı olmadan algının oluşması mümkün değildir.

Duyumların yorumlanmış biçimi olan algı; bireyin yaşadığı çevresi, birikimlerinden oluşan tecrübeleri, hafızasındaki bilgileri, beklentileri, ilgi ve ihtiyaçları, dürtüleri ile oluşturulan geniş bir alandan beslenen çerçevedeki dayanağa sahiptir. Bu alanda oluşan veri tabanı yani duyumlar bilişsel düzeyde yorumlanıp işlerlik kazanır. Algı ile duyum arasındaki temel farkları şöyle ifade edebiliriz:

Duyum uyarıcılardan oluşan fizyolojik bir niteliğe sahiptir. Buna karşın algı psikolojik ve çok bileşenli karmaşık bir süreçtir.

Duyumda uyarıcılar bir anlam ifade etmez, algıda duyumlar bir bütünlük içinde anlam kazanır.

Duyumda **öğrenme**, tecrübe ve beklenti vb. unsurların etkisi yoktur. Algıda ise öğrenme, tecrübe, beklenti, vb. unsurlar etkilidir. Bu nedenle duyumlar objektif, algı ise subjektiftir; kişiden kişiye göre değişir.

Duyumlarda gerçekleşmeyen organizmanın bilinçlilik hâli algıda gerçekleşir.

Kaynak:12.Sınıf Psikoloji Ders Kitabı (PDF)

Psikoloji Bilimi Ders Notları